Lietas arhīva Nr. 1A-0140-18/2
ECLI:LV:RPPT:2018:1113.1A68014018.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2018.gada 13.novembrī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa:
tiesnese Gunta Sokolova, rakstveida procesā izskatot SIA "Transporent auto noma" sūdzību par Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes 2018.gada 17.jūlija lēmumu Nr.20/3/3-1037,

konstatēja:

2018.gada 20.jūnijā Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes Satiksmes uzraudzības un koordinācijas biroja Fotoradaru nodaļā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols- lēmums Nr.GA11202279 par to, ka 2018.gada 07.jūnijā plkst.19.42 Brocēnu novadā, autoceļā Rīga (Skulte)-Liepāja (A9) 94,7 km transportlīdzeklis VW GOLF, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, pārkāpjot šajā ceļa posmā atļauto ātrumu 50 km/h, brauca ar ātrumu 67 km/h.

Norādīts, ka ir pārkāpts Ministru kabineta 2015.gada 02.jūnija noteikumu Nr.279 "Ceļu satiksmes noteikumi" 101.punkts.

Konstatēts, ka ir izdarīts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (tālāk tekstā arī-LAPK) 149.^{8}panta ceturtajā daļā paredzētais administratīvais pārkāpums.

Par šo pārkāpumu SIA "Transporent auto noma" ir uzlikts naudas sods 40 *euro*.

2018.gada 27.jūnijā SIA "Transporent auto noma" pārsūdzēja administratīvā pārkāpuma protokolu- lēmumu par tās saukšanu pie administratīvās atbildības.

Sūdzībā norādīts, ka lēmumā norādītā pārkāpuma izdarīšanas brīdī SIA "Transporent auto noma" pilnvarotais pārstāvis nav vadījis transportlīdzekli VW GOLF, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (tālāk tekstā arī- transportlīdzeklis).

Persona, kura 2018.gada 07.jūnijā plkst.19.42 vadīja transportlīdzekli, bija /pers. B/, pamatojoties uz 2018.gada 05.jūnijā plkst.12.14 noslēgto līgumu Nr.9378815188 (tālāk tekstā arī- nomas līgums).

Ar Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes (tālāk tekstā arī- iestāde) 2018.gada 17.jūlija lēmumu Nr.20/3/3-1037 SIA "Transporent auto noma" sūdzība noraidīta.

Lēmumā norādīts, ka iestāde atzinusi par pierādītu administratīvā pārkāpuma faktu un to, ka pārkāpums izdarīts ar transportlīdzekli.

Iestāde atsaucas uz Ceļu satiksmes likuma (tālāk tekstā arī-CSL) 43.^{6}panta 11.daļu, kas paredz, ja šā panta otrajā daļā minētā persona nav vadījusi transportlīdzekli pārkāpuma izdarīšanas brīdī, tā, pārsūdzot augstākā iestādē lēmumu par administratīvā soda piemērošanu, sūdzībā norāda personu, kura pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli. Šādā gadījumā sūdzībā norāda attiecīgo personu identificējošos datus (vārdu, uzvārdu, personas kodu, bet par ārzemnieku papildus norāda arī dzīvesvietas adresi, vadītāja apliecības numuru, izdošanas datumu un vietu, vadītāja apliecības izdevēju valsti) un sūdzībai pievieno pierādījumus, kas apliecina, ka šī persona pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli.

Atbilstoši CSL 43.^{6}panta divpadsmitajā daļā noteiktajam, ja iesniegtie pierādījumi apliecina, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzekli ir vadījis šā panta otrajā daļā minētās personas norādītais transportlīdzekļa vadītājs, augstāka iestāde atceļ lēmumu par administratīvā soda piemērošanu šā panta otrajā daļā minētajai personai un pieņem lēmumu par tā piemērošanu transportlīdzekļa vadītājam. Šādā gadījumā saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē pārkāpumu uzskaites punktu piemērošanu, transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā tiek reģistrēti pārkāpumu uzskaites punkti.

Atbilstoši LAPK 243.pantam kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Pierādījumiem jāveido pierādīšanas pamats. Pierādījumi nevar tikt balstīti uz pieņēmumiem vai vispārīgiem secinājumiem. Pierādījumu ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Izvērtējot sūdzību un tai pievienotos materiālus, iestāde secinājusi, ka transportlīdzeklis ir iznomāts no 2018.gada 05.jūnija plkst. 12.14 līdz 2018.gada 10.jūnija plkst.01.00. Ņemot vērā, ka nomas līgumā ir norādīti divi transportlīdzekļa vadītāji, nav iespējams viennozīmīgi apgalvot, kura persona 2018.gada 07.jūnijā plkst.19.42 vadīja transportlīdzekli.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, iestāde atzinusi, ka iesniegtie pierādījumi nav pietiekami, lai uzskatītu, ka 2018.gada 07.jūnijā plkst.19.42 transportlīdzekli vadīja /pers. B/.

Iestāde secinājusi, ka tai nav pamata lemt par administratīvā soda atcelšanu SIA "Transporent auto noma".?

SIA "Transporent auto noma" iesniedza tiesā sūdzību par iestādes lēmumu.

Sūdzībā norādīts, ka 2018.gada 05.jūnijā SIA "Transporent auto noma" kā iznomātājs un fiziska persona /pers. B/ kā nomnieks noslēdza nomas līgumu, saskaņā ar kuru 2018.gada 05.jūnijā plkst.12.14 SIA "Transporent auto noma" nodeva /pers. B/ nomā transportlīdzekli.

Parakstot nomas līgumu, /pers. B/ apliecināja, ka iznomāto transportlīdzekli lietos saskaņā ar līguma noteikumiem. /pers. B/ apliecināja, ka attiecībā uz līgumu uzņemas pilnu atbildību (līguma 2.punkts) un no brīža, kad ir pieņēmis transportlīdzekli, t.i., no 2018.gada 05.jūnija plkst. 12:14 ir uzņēmies paaugstinātas bīstamības avota īpašnieka atbildību. /pers. B/ apliecināja, ka ir nedalīti vienīgais atbildīgais par pasažieru, jebkādu kravas un/vai preču pārvadāšanu (līguma 3.punkts).

2018.gada 07.jūnijā plkst.19.42 /pers. B/ iznomātais transportlīdzeklis Brocēnu novadā, autoceļā Rīga (Skulte)-Liepāja (A9) 94,7 km pie atļautā braukšanas ātruma 50 km/h tika vadīts ar ātrumu 67 km/h.

Civillikuma 1587.pantā noteikts, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Līgums ir sastādīts un abu pušu parakstīts atbilstoši un saskaņā ar to informāciju, ko puses tajā ir vēlējušās iekļaut. No SIA "Transporent auto

noma" puses līgumā ir iekļauti transportlīdzekļa vadīšanas, lietošanas un ekspluatācijas noteikumi un nosacījumi, savukārt no /pers. B/ puses - apliecinājumi par atbildības uzņemšanos, kā arī informācija par otru transportlīdzekļa vadītāju, par kuru /pers. B/ pilnībā ir uzņēmies atbildību. Sniedzot informāciju par konkrētu personu – /pers. F//pers.G/ ir apzinājies savas rīcības sekas un uzņēmies atbildību par savām līgumā noteiktajām saistībām.

Administratīvā procesa likuma 6.pantā ir ietverts vienlīdzības princips - pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, iestāde un tiesa pieņem vienādus lēmumus (pastāvot atšķirīgiem faktiskajiem vai tiesiskajiem lietas apstākļiem,— atšķirīgus lēmumus) neatkarīgi no administratīvā procesa dalībnieku) dzimuma, vecuma, rases, ādas krāsas, valodas, reliģiskās pārliecības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, sociālās izcelšanās, tautības, izglītības, sociālā un mantiskā stāvokļa, nodarbošanās veida un citiem apstākļiem.

Savukārt LAPK 240.pantā noteikts - administratīvo pārkāpumu lietas tiek izskatītas, ievērojot principu, ka visas personas ir vienlīdzīgas likuma un institūcijas, kas izskata lietu, priekšā neatkarīgi no viņu izcelšanās, sociālā un mantiskā stāvokļa, rases un nacionālās piederības, dzimuma, izglītības, valodas, attieksmes pret reliģiju, nodarbošanās veida un rakstura, dzīvesvietas un citiem apstākļiem.

Arī iepriekš SIA "Transporent auto noma" ir iznomājusi fiziskām vai juridiskās personām transportlīdzekļus, ietverot nomas līgumos iespēju nomāto transportlīdzekli vadīt divām personām, tomēr līdz šim visi SIA "Transporent auto noma" apstrīdētie administratīvā pārkāpuma protokoli- lēmumi par SIA "Transporent auto noma" sodīšanu par pārkāpumiem, kas fiksēti ar tehniskiem līdzekļiem, tai skaitā arī gadījumos, kad transportlīdzekļi ir iznomāti, dodot tiesības tos vadīt diviem transportlīdzekļa vadītājiem, vienmēr ir atcelti. Piemēram, iestādes 2018.gada 02.februāra lēmumi Nr.20/3/3-105 un Nr.20/3/3 – 100.

Lietā nav strīda par to, ka 2018.gada 07.jūnijā plkst.19.42 Brocēnu novadā, autoceļā Rīga (Skulte)-Liepāja (A9) 94,7 km transportlīdzekli nav vadījis SIA "Transporent auto noma" pārstāvis, līdz ar to nav pamata SIA "Transporent auto noma" kā transportlīdzekļa vadītāju sodīt par konkrēto pārkāpumu.

Savukārt SIA "Transporent auto noma" kā transportlīdzekļa turētājs ir tiesīga izmantot tai normatīvajos aktos piešķirtās tiesības sniegt informāciju par transportlīdzekļa vadītāju.

Norāda, ka SIA "Transporent auto noma" kā transportlīdzekļa iznomātājs ir veikusi visas no tās atkarīgās darbības - noslēgusi nomas līgumu, apkopojusi informāciju par transportlīdzekļa vadītāju, informējusi transportlīdzekļa nomnieku par tā pienākumu atbildēt par visām un jebkādām ar transportlīdzekli veiktām darbībām - tajā skaitā, bet ne tikai- ātruma pārsniegšanu. Kā krietns un rūpīgs saimnieks SIA "Transporent auto noma" ir saņēmusi arī nomnieka apliecinājumu ar piekrišanu uzņemties visas līgumā norādītās saistības.

Nosakot personu, kas būtu sodāma par atļautā transportlīdzekļa ātruma pārsniegšanu, jāņem vērā, ka sods ir likumā valsts noteiktais ietekmēšanas un piespiedu līdzeklis, ko piemēro personai, kura izdarījusi sodāmu tiesību pārkāpumu.

Norāda, ka nebūtu pieļaujama situācija, kurā persona, kas izmantojusi visus normatīvajos aktos noteiktos pieļaujamos līdzekļus un ir iesniegusi visu tās rīcībā esošo nepieciešamo informāciju, tomēr tiktu sodīta tikai un vienīgi tādēļ, ka tā ir transportlīdzekļa turētāja un institūcijai ir vienkāršāk atrast un sodīt Latvijas Republikā reģistrētu juridisku personu, nevis ārvalstu pilsoni, attiecībā uz kuru iespējams, ir grūtāk realizēt soda izpildi.

CSL 20.panta otrajā un trešajā daļā noteikts, ka transportlīdzekļa īpašnieks nedrīkst dot atļauju vadīt transportlīdzekli personai, kura ir alkoholisko dzērienu vai apreibinošu vielu ietekmē vai kurai nav atbilstošas kategorijas transportlīdzekļa vadītāja apliecības. Savukārt minētās normas piektā daļa paredz, ka transportlīdzekļa īpašniekam ir pienākums pēc Valsts policijas pieprasījuma sniegt ziņas par personu, kura vadīja vai bija tiesīga lietot transportlīdzekli, ja pārkāpuma konstatēšanas brīdī transportlīdzekļa vadītājs nav noskaidrots.

Norāda, ka ne CSL 20.pants, ne citas šī likuma normas, ne arī citi normatīvie akti neparedz prezumpciju, ka transportlīdzekļa īpašnieks bijis tā vadītājs automātiski fiksēta pārkāpumi izdarīšanas brīdī.

LAPK 22.pantā noteikts, ka administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

SIA "Transporent auto noma" ir izpildījusi un ievērojusi visus savus normatīvajos aktos noteiktos pienākumus administratīvo pārkāpumu izdarījušās personas noskaidrošanai un sodīšanai, sniegusi visu, CSL 43.^{6}panta 11.daļā noteikto nepieciešamo informāciju–ir norādījusi personu, kura pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli – /pers. B/, kā arī iesniegusi līgumu Nr.9378815188.

Saskaņā ar LAPK 243.^{1}panta 5.punktā noteikto (pierādīšanas līdzeklis ir arī dokuments, kas satur ziņas par faktiem, rakstveidā vai citā forma), SIA "Transporent auto noma" iesniegtais līgums Nr. 9378815188 ir uzskatāms par pierādījumu, ko institūcijai atbilstoši LAPK 244.pantā noteiktajam bija pienākums novērtēt.

Kā redzams no lēmuma, secinot, ka transportlīdzeklis /pers.B/ ir nodots ar tiesībām piesaistīt otru vadītāju, pārējais līguma teksts vispār nav ticis izvērtēts, līdz ar ko iestāde sūdzības iesniedzējas ieskatā ir pārkāpusi LAPK 243.panta otrās daļas noteikumus.

Lūdz tiesu atcelt lēmumu.

Iestāde iesniegusi paskaidrojumu tiesā, norādot, ka sūdzību neatzīst un uztur pārsūdzētajā lēmumā norādīto motivāciju.

Atbildot uz argumentu, ka iestāde iepriekš ir atcēlusi SIA "Transporent auto noma" sastādītos administratīvo pārkāpumu protokolus, iestāde norāda, ka tika saņemtas sūdzības no nomniekiem, ka viņi pārkāpumu laikā nebija vadītāji, bet tie bija līgumos norādītie papildus vadītāji. Praksē ir pierādījies, ka persona, kura paraksta līgumu, norādot papildus vadītāju, ne vienmēr ir arī pārkāpuma faktiskais izdarītājs.

Atsaucoties uz Satversmes tiesas 2013.gada 28.marta sprieduma lietā Nr. 2012-15-001 15.7 un 18.3.1.punktu, iestāde norāda, ka CSL 43.6 pantā ietvertais regulējums pēc būtības paredz nevis fakta legālo prezumpciju, bet gan pārliek pienākumu identificēt vainīgo personu no valsts institūcijām uz privātpersonu un šāda sodu piemērošanas kārtība var sasniegt vienu no administratīvā soda mērķiem- vispārējo prevenciju un attur citas personas no pārkāpumu izdarīšanas.

Norāda, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka šajā jomā dalībvalstis savos tiesību aktos var paredzēt ne tikai fakta legālo prezumpciju, bet pat transportlīdzekļa īpašnieka (turētāja) stingro atbildību, jeb atbildību bez vainas. Šāda rīcība ir attaisnojama, lai paaugstinātu ceļu satiksmes drošības līmeni, lai automātiski fiksētie ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi nepaliktu nesodīti un lai pārkāpumu izmeklēšana un sodīšana par tiem neradītu (*sk. ECT 2004. gada 19. oktobra lēmumu lietā "Falk v. Netherlands*").

Ievērojot minēto, iestāde uzskata sūdzībā norādītos argumentus par nepamatotiem un lūdz sūdzību noraidīt.

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos materiālus, atzīst, ka sūdzība nav pamatota un tādēļ tā ir noraidāma.

Lietā nav strīda par pārkāpuma izdarīšanas faktu, līdz ar to tiesa nepārbauda pierādījumus attiecībā uz pārkāpuma fiksēšanu un kvalificēšanu.

Sūdzības iesniedzēja ir transportlīdzekļa turētāja.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka tā nav persona, kura ir saucama pie administratīvās atbildības, jo transportlīdzekli pārkāpuma laikā vadīja persona, kura bija noslēgusi auto nomas līgumu. Uzskata, ka iestādei bija jānoskaidro pārkāpuma izdarītājs.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka iestāde nav vērtējusi faktu, ka nomas līgumā ir norādīts arī otrs vadītājs- /pers.F/.

Tā kā CSL 43.^{6}panta otrajā daļā noteikts, ka administratīvo sodu piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam turētājam, tiesa atzīst, ka iestāde ir rīkojusies tiesiski.

Ja sūdzības iesniedzējai bija pierādījumi par transportlīdzekļa vadītāju, tai bija jārīkojas atbilstoši CSL 43.[6] panta piektās daļas 2.punktam, kas nosaka, ka administratīvo sodu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem (fotoiekārtas vai videoiekārtas), neapturot transportlīdzekli, šā panta otrajā daļā minētajai personai nepiemēro, ja šā panta otrajā daļā minētā persona (transportlīdzekļa īpašnieks) norāda personu, kura pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli (norādot attiecīgo personu identificējošos datus), kā arī iesniedz šo faktu apliecinošus pierādījumus.

Tiesai nav pamata izdarīt secinājumu, ka šajā lietā sūdzības iesniedzēja ir izpildījusi likuma prasības un norādījusi personu, kura pārkāpuma brīdī vadīja transportlīdzekli, un iesniegusi pierādījumus šim faktam.

Nomas līgums pierāda tiesiskās attiecības starp sūdzības iesniedzēju un /pers. B/, bet nepierāda, ka tieši /pers. B/ pārkāpuma brīdī ir vadījis transportlīdzekli.

Nomas līgumā norādīts, ka tiesības vadīt transportlīdzekli bija divām personām, līdz ar to tieši pašai sūdzības iesniedzējai bija jāiesniedz iestādei ziņas par to, kura no šīm divām personām bija vadītājs administratīvā pārkāpuma brīdī.

Tāpēc iestādes rīcība, sodot sūdzības iesniedzēju, ir pamatota ar likumu, bet sūdzības iesniedzējas argumentiem likumīga pamatojuma nav, tāpēc tie ir noraidāmi.

Tiesa norāda, ka šajā lietā nav izvērtējami nomas līguma noteikumi nolūkā noskaidrot vadītāju. Kā jau iepriekš norādīts, tieši sūdzības iesniedzējai atbilstoši citētajām likuma normām ir jānorāda vadītājs un jāiesniedz pierādījumi, ka tieši šis vadītājs vadīja transportlīdzekli pārkāpuma brīdī, nevis iestādei ir jāveic darbības nolūkā noskaidrot vadītāju, ja transportlīdzekļa turētājs to nezina.

Papildus tiesa norāda, ka nomas līguma 26.punkta d)apakšpunktā paredzēts, ka nomnieks samaksā iznomātājam kompensāciju par transportlīdzekļa izdarītajiem pārkāpumiem, tai skaitā, par ātruma pārsniegšanu. Sekojoši- sūdzības iesniedzēja ir paredzējusi situāciju, ka iznomātā transportlīdzekļa vadītājs var pārkāpt ātrumu un par to transportlīdzeklim var piemērot naudas sodu, tāpēc šādu līguma punktu ir iekļāvusi līgumā. Taču tas konkrētajā situācijā attiecināms uz līgumslēdzējām, nevis uz iestādi, jo ar šāda līguma esamību nevar pamatot likuma nepiemērošanu.

Atbildot uz argumentu par vienlīdzības principu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 6.pantam, tiesa norāda, ka saskaņā ar LAPK 8.panta trešo daļu lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama saskaņā ar likumu, kas spēkā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā un vietā, tas ir, LAPK. Sekojoši- administratīvo pārkāpumu lietās netiek piemērots Administratīvā procesa likums, kas tiek piemērots administratīvajās lietās. Līdz ar to Administratīvā procesa likums šajā lietā nav izmantojams.

Tas, ka citās lietās iestāde ir pieņēmusi sūdzības iestādei labvēlīgus lēmumus, nav attiecināms uz šo lietu, jo tiesa vērtē šajā lietā noskaidrotos faktus un to atbilstību normatīvajiem aktiem

Tiesa uzskata, ka SIA "Transporent auto noma" pārkāpums ir konstatēts pareizi, pierādīts un administratīvais sods ir piemērots atbilstoši LAPK 149.[8]panta ceturtās daļas sankcijai.

Ievērojot minēto, tiesa nekonstatē LAPK 289.[12]panta pirmajā daļā paredzētos iestādes lēmuma obligātos atcelšanas iemeslus.

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[12]pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA "Transporent auto noma" sūdzību par Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes 2018.gada 17.jūlija lēmumu Nr.20/3/3-1037.

Spriedums pārsūdzams 10 darba dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas- 2018.gada 13.novembra- Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese G.Sokolova